Poste Restante ★

Medlemsblad för
Nils Ferlin-Sällskapet
Nr 2 1983

Skomakaren han stretar vid sin läst
och skräddaren han pletar vid sitt bord
Och så streta de, så träta de om riks-
dagsman och präst
medan bonden går och bökar i sin jord,
Refr:
Men en sjöman han dansar på vågen
i sol och sång och äventyr
Och glad som en lärka i hågen
mot främmande länder han styr
Han har ingen vaaktig stad någonstans
men solen och månen och havet är hans
För en sjöman han dansar på vågen
i sol och äventyr.

Nils Ferlins manus till en preliminär version av sjömansvalsen, som återges i slutlig form på sid 11.

Omslagsbilden: Konstsmeden Konrad Nyströms skulptur av poeten på händer på landsfiskal Holmbergs balkong i Norrtälje.
Foto: Norrtälje Tidning.

Kära vänner

jag hoppas att ni alla har kunnat djupt och innerligt glädja er åt och njuta av sommaren, den kanske vackraste i mannaminne, med en himmel lika blå och lysande som poesins, med en grönska lika rik och blomstrande som den i diktens trädgård, med en värma lika innerlig som den i poesins hjärta, som slår för oss alla.

Också över vår förening lyser himlen blå. Inga hotande ovädersmoln tornar upp sig vid horisonten och med din och allas hjälp (Du har väl inte glömt att betala medlemsavgiften?) ska vi nog lyckas hålla vårt kära sällskap levande och verksamt.

Nu närmast ska vi dela ut våra fina pris på Salénhuset, Norrlandsgatan 15, den 20 oktober. Lars Forssell får Ferlinpriset för sitt stora, rika, mångskiftande och poetiskt genomlysta författarskap, Gunnar Turesson får Trubadurpriset för sin pionjärgärning som tonsättare och tolkare av Nils Ferlins diktning.

Kommer du dit? Det är alltid lika roligt att träffa dig! Och nog är det väl också roligt för dig att träffa oss?

Med poetisk hälsning,
din vän

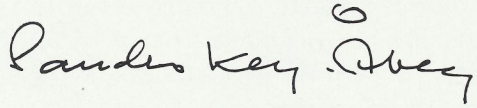

PRESSINTRESSET ÖKAR MEDLEMSANTALET

Sällan har så många nya medlemmar strömmat till som under våren och sommaren 1983. Nu räcker inte ens en sida i Poste Restante till längre (sid 22-23). En av orsakerna till denna högeligen glädjande utveckling är den ökade uppmärksamheten i pressen, både i riks- och i landsortstidningar. Man skriver positivt om oss, om Nils Ferlin-Sällskapet, om våra pris och stipendier och om Poste Restante. Värdefullt i sammanhanget är att så många tidningar också inför både medlemsavgiften och postgironummer — så som allmänt förekommer för särskilt angelägna kulturella ändamål. Man skriver om oss också i finlandssvenska tidningar. Intresset för Nils Ferlin är i själva verket minst lika stort i vårt östra grannland som här, särskilt inom finländsk radio och TV. Medlemsantalet i Finland ökar mycket riktigt också. Det är för övrigt motiverat även med tanke på stadgarnas formulering om, att en Ferlin-pristagare skall vara "svenskspråkig". — Ett levande bevis på detta stadgeords giltighet är ju 1981 års Ferlin-pristagare Bo Carpelan. GL

Pris ske Lars Forssell!

Lars Forssell (född 1928) dök upp i mitt liv jag tror nån gång omkring 1946. Artur Lundkvist, som jag hade kontakt med sen ett par tre år, ringde upp och sa, att han just haft besök av en ung, litteraturintresserad gymnasist, som han tyckte verkade mycket begåvad. —"Jag tycker du ska ta kontakt med honom. Ni har säkert en hel del att tala om."

Det hade vi. Fast mest han. Artonåringen med sina breda och ibland till synes bråddjupa kunskaper gjorde starkt intryck på mig. Och så var han så förfärligt trivsam — och ormlikt snabb och säker i repliken. (Ja, långt innan han hade träffat Erik Lindegren, kunde man se släktskapen dem emellan.)

Jag var en lika odebuterad poet som han, men jag hade några år som autodidakte litteraturkritiker och tidningsskrivare bakom mig. Ett slags vänskap — en sådan som inte kräver idelig samvaro — uppstod.

Efter studentexamen for Lars Forssell på ett år som stipendiat till Augustana College i USA. Erfarenheterna därifrån blev viktiga, det har han flera gånger hänvisat till.

Vår kontakt fortsatte, brevledes. Och när Gerard Bonnier erbjöd mig, att efter tidskriften 40-TAL:s nedläggning redigera en efterföljare, som skulle samla upp de nya begåvningarna, de som skulle bli "femtiotalare" — då var jag bara lugn på en punkt: jag kunde inleda första numret med en alldeles ny, och alldeles förbannat begåvad poet.

Så blev det. Men Lars Forssell bidrog också med ett enkätsvar; frågan var ställd till några unga författare om deras synpunkter på diktandet och konstnärliga arbetsmetoder. Hans svar börjar så här: "Poesin är för mig en handling som alla andra, med liten kontroll över sina effekter — varför tänka sig bort till den frukt som handlingen bär?"

När debutdiktsamlingen, "Ryttaren", kom, 1949, blev det stor uppställning på kultursidorna. Erik Lindegren skrev t ex och förmådde då-

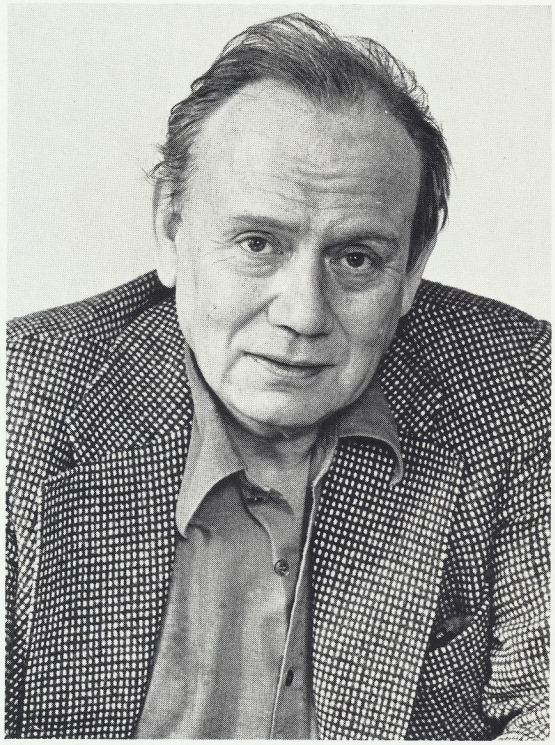

Foto: *Reportagebild*

varande Stockholms-Tidningen att publicera en 1,5 spaltmeter lång analys av den unge debutantens verk.

Sedan dess har han oförväget gått vidare. Publicerat sig i olika genrer, olika ämnen, olika stilarter.

Vem var det som i en sublim och välberäknad essä i tidskriften Poesi (1950) satte en för svenska folket definitiv konstnärlig stämpel på lutsångaren Evert Taube? (Samme som med viss frändskap skrivit kärleksfullt om Nils Ferlin.) Vem skrev för mer än 30 år sen på svenska en riktigt seriös och läsvänlig bok om Charlie Chaplins komiska konst? Och vem har skrivit visor för krogar och cabaréer, äventyrliga sceniska upptåg, samhällskritisk och psykologiskt djuplodande dramatik (det tar jag inte tillbaks ett öre på) för de stora teatrarna — allt eftersom det fallit honom in?

Jo, Lars Forssell.

Hans kulturjournalistik är också en viktig del av det han har för sig. Opinions- och trendidioterna sticker han gärna hål på. Om så behövs, med en "smaklös frivolitet"; han räds icke ett ögonblick att stå med en fot i det s k "vulgära". Men han kan också överraska med en av vrede styrd björnlabb — som när han kom hem från Rhodesia till den redaktion som i god tro skickat ut honom. Hans politiska samvete är ömtåligt som en babys aorta.

POETEN Lars Forssell följer inte heller något ensamt skidspår. Han viker ständigt av, han prövar nya terränger: klassisk herdemark, revolutionens människomyllrande gator, kärleksgrottan, det ensamma jaget...

Alltid finner eller uppfinner han ett nytt språk.

Det går bara inte — trodde jag någonsin det? — att här kortfattat berätta hur han bär sig åt, än mindre hur det tar sig ut i 11 (elva) suveräna och engagerande diktsamlingar.

Tills avhandlingsförfattarna tar vid, måste jag nog till den som inte är bekant med detta remarkabla författarskap avstå från allt annat än ett förslag: Gå till biblioteket och begär fram böckerna. Förresten lär det finnas en volym med urval ur tio samlingar i Bonniers serie "Den svenska lyriken". Börja med den. Källan smakar ju dessutom alltid bäst.

Om jag inte tar totalt fel, kommer många efteråt att säga något som liknar det jag säger: "Han är lika oförutsägbar som oumbärlig".

Ett par diktexempel hoppas jag dock skall få plats här nedan.

Axel Liffner

ODYSSEUS PÅ ITHACA

Tre gånger tre rosor
har jag kastat i havet idag, när strömmen
för bort från Ithaca.
Tre gånger tre duvor
har, fladdrande, lyft från min hand.

Det finns purpur så mäktigt, Kalypso,
att några uns därav kan färga hela havet
blodrött.
Vad hjälper mig då avstånd
och att jag flydde dig?

Sirenerna lockar än i min dröm.
Och havet svallar.
Och drömmen ropar — storm
och efter dig.

LÖGNENS GÅTA

Käre Alexander Isajevitsj,
Tro ej din egen bror, lita på ditt eget sneda
öga.
Den som en gång proklamerat våldet som sin
metod *måste ovillkorligen lögnen välja som*
sin princip.
Ej glad i rivjärnet är pepparroten men dansar
ändå omkring det.
Svaret på gåtan är kort men gåtan är sju verst
lång.
Icke med oss har lögnen begynt, icke med oss
skall den upphöra.
Det är skiffret
du mal under din fot.

ÅRETS TRUBADUR-PRIS TILL PIONJÄR BLAND FERLINTOLKARE

av *Thorstein Bergman*

Foto: *Tobbe Gustafsson*

Har man lovat skriva något klokt om någon, börjar man lämpligen med att studera vad klokt tidigare mände ha meddelats i ärendet. Vänder man sig därvid med förtroende till Sohlmans Musiklexikon, slår upp och finner under TURESSON, GUNNAR tre ängsliga cm biografisk text och två och en halv försiktiga cm biblio- och diskografika. Och det var det hela, och för experimentets skull vänder man blad och möter 8 cm Ike och Tina Turner + estradfoto av Tina (som föralldel torde överträffa hr Turesson i fotogeniskt hänseende). Och nu är visserligen Turners någorlunda representativa för mitt slag av musik, som engelsmannen säger, så jag borde möjligen inte klaga, men ändå. Funderar lite gör man. Baxnar gör man inte, ity man varit med förr.

Med den svenska visans mark förhåller sig så, att den är ett stenigt tisteltun, där det ofta drar kallt och snålt, och där man understundom kan känna sig mycket ensam. De lagrar som där distribueras har knappast någonsin akademiska avsändare, och att likt Bernadotten fastslå: "Folkets kärlek min belöning" är nog både dumdristigt och övermaga. Folket har, som bekant, mycket att bestyra, och kan i detta avseende inte anses riktigt pålitligt. Man knogar på, skördar väl i allmänhet mest svarthavre med en eller annan fullständigt onyttig vallmo i, värmer sig med vänner vid glest utsatta lägereldar, av vilka vårt sällskap vaktar en. Vivere militare est, och visdiktaren vet; han har alltid vetat.

Så är det med den saken, och vår pristagare har undertecknat det orfiska kontraktet. Sitt livs strävan har han ägnat fullgörandet av sina förpliktelser enligt avtal; därför står han här som pristagare.

Och när Sohlmans endast förstrött skvätter åt oss ett ringa grand kunskap, böjer vi oss i stället djupt över själva vishetsbrunnen, pristagarens egen "Visor och skaldeminnen", LT:s 1976. I djupet under ytans spel av lustiga episoder, lätt kuriösa värderingar, väsentligheter och småtterier, humanistiskt patos och rent bisarra ställningstaganden i förbryllande blandning anar vi konstnären och människan; sårat självmedveten, inte alltid alldeles förstådd, stundom kompenserande sig med sina beundrade diktarvänners erkänsla och uppskattning. Den som accepterar föregående beskrivning av det klimat visan har att födas till sång uti, torde inte ha några svårigheter att se sångarbarnet Gunnar som Den Svenske Viskonstnären.

Och det är som skaldernas sångare, poeternas tontolkare han framträder i sina minnen; så ser vi honom. I samarbete, direkt eller indirekt, med någon av bröderna i det ferlinska Klara: Harry Martinson, Helmer Grundström, Ragnar Holmström, Nils Magnus Folcke... Eller med lyriker av andra temperament, i andra sociala strata: Hjalmar Gullberg, Prins Wilhelm, Anders Österling, Bo Setterlind...

Gunnar Turessons bok — liksom hans konstnärsliv — börjar med mötet med Dan Andersson, vars namn f ö är det enda av alla, som satts med versaler i rubriken; en inkonsekvens som nog ser ut som en tanke. En sommardag år 1918 ror den tolvårige Gunnar sin syster Olga och hennes nyvordne make, finnmarksskalden, över syskonens barndoms sjö Värmeln, från Brunsbergs järnvägsstation till det Turessonska föräldrahemmet i Årnäs, Brunskog. Det är en betagande bild av ett junivärmland långt borta, och en betydelsebärande. Pojkens rodd med dikten skulle bli lång; han ror ju ännu!

Studerom den turessonska verkförteckningen, den är imponerande lång, den innehåller åtskilligt omistligt. Där finns goda visor, utomordentliga visor, några som dessutom blivit hits, vilket faktum förvisso intet lägger till deras kvalitet, men inte heller reducerar den, bör man kanske erinra om. Och möjligen saknar det inte betydelse, att t ex "Jag väntar..." inspelats på grammofon av en skara som liknar en förteckning över svensk populärmusiks Who's Who; alltifrån Sigvard Wallbeck-Hallgren via "Snoddas" Nordgren till SAS' manskör.

Men spektakulära framgångar är i det här sammanhanget oväsentliga, skojiga notiser, kuriosa, dem Apollon icke värdigas ens höja ett ögonbryn inför. Viktigt är sist och slutligen bara det konstnärligt ansvariga, trogna, ofta mödosamma arbetet; det som djupast bedrivs för sin egen skull, inte för någon marknads. Detta vet Gunnar Turesson såväl som Nils Ferlin visste det, och detta är icke l'art pour l'art utan det konsekventa och konsistenta byggandet av ett livsverk, androm till lust och tröst.

Gunnar Turessons livsverk heter Den Litterära Visan. Han är inte omedveten om betydelsen av sin insats — hur skulle han kunna vara det, och varför skulle han klädsamt blygas? Den strävan till "förfining", "bildning", "god smak", "fin kultur" han enträget hävdar i sina minnesanteckningar, som i vår slamrande hörrudu-tid i förstone kan likna en närmast manisk fixering, är inte den egentligen en offensiv reaktion mot etablissemangets njugga tystnad och massmarknadens blott konjunkturella engagemang för den han älskar: Visan? Så hylla honom, bland annat just därför. Och hylla hans konst!

Som en äldre statsman, momentat avbrytande arbetet med Värmländska Kulturtraditioner i åtta imposanta band och Kristna visor från medeltid till nutid mottar han, med värdighet och grandezza, vår hyllning. Så vänder han åter till sin republik: studerkammaren i Hammarö i det märkliga Värmland, hans land och Ferlins. Värmeln ligger solblank, rodden är oändlig.

Tidigt år 1932, innan han ännu mött Ferlin, skrev han ett artigt brev med förfrågan om det månne gick för sig att tonsätta och framföra några dikter i radio, berättar han i "Visor och skaldeminnen". Svaret från Nils Johan Einar kom omgående, per vykort: "Sjung för fan".

Rätt så. Sjung för fan.

Och för oss.

Splitter nya Ferlin-melodier

"Splitter nya visor av Nils Ferlin" var den något överraskande titeln på ett program, som framfördes för första gången i Folkets park i Malmö den 20 aug. Orden var ändå välmotiverade: dikterna och visorna ingår bland dem som Jenny Westerström förra året publicerade för första gången i sin bok "Bröder under vindar sju" om Nils Ferlins radiospel. Visorna hade tonsatts av Bernt Johansson och framfördes av Evert Ljusberg och honom själv. Bland de nio visorna ingår förutom titeldikten också bl a "Min stad", "Luffarstepp", "Hur skulle det bli, min kära" och "Då vänder jag ett notblad". Visan "Ett gammalt Magdeburger" ur radiospelet "Marknad" med sina många strofer bildar ett slags ram kring programmet, som därmed avslutas med dragspelsvisans småironiska slutrader:

Men jag får väl min lön en gång
för mina toner skarpa.
Jag duger väl för himlasång
så bra som någon harpa.
Därför är det inge bråk med Stim
för visorna är fria.
Där spelar jag mitt kerubim
min psalm Sancta Lucia.

Programmet framförs under hösten på en rad platser runt Stockholm, bl a på bibliotek.

— och gud må förlåta mej somliga rader

Om några av Nils Ferlins schlagertexter

av *Jenny Westerström*

Att Nils Ferlin under bara några få år producerade ett 50-tal schlagertexter är något som man inte bör negligera. Denna verksamhet har säkert hjälpt till att träna och utveckla honom rent hantverksmässigt i versskrivandets konst. Att skriva schlagertexter innebar att ord formulerades till en given melodi och till en viss rytm. Ferlins dikter är mycket rytmiskt uppbyggda, och detta kan delvis bero på att han allt från kuplettförfattandet i Filipstad var van att arbeta med en given melodi. Också när det gäller den seriösa diktningen faller det sig naturligt för Ferlin att arbeta med en viss rytm, som uppstår i det skapande ögonblicket, kanske inspirerad av ett ordspråk, en barnramsa, en visa eller en psalm, och som han sedan använder som språngbräda. Här kan idén till en dikt ha sin upprinnelse.

Det var framförallt under åren 1928-1932 som Ferlin hade schlagerskriveriet som en bisyssla. Under 1929 var han dock mest produktiv. Egentligen var det Gustaf Andborg som ledde honom in i denna bransch. Tillsammans skrev Andborg och Ferlin en lång rad schlagertexter. Även om Andborg i sin bok *Nils Ferlin vännen — skolkamraten* menar att Ferlin svarade för det mesta i texterna. En del schlagertexter stod Ferlin själv för och en del skrev han vid tiden för samarbetet med Josef Briné. I sin bok beskriver Andborg, hur Ferlin hamnade i branschen och vilka krav förlagen ställde på en schlagerförfattare:

"Jag tar hela skulden på mig för att Nils kom in på den stockholmska schlagermarknaden. Jag hade inte mycket till övers för schlagermusiken och ännu mindre för texterna, men jag tyckte att Nils likaväl som någon annan kunde få tjäna en slant, han var ju i alla falla en verklig poet. Ibland kunde vi få instruktioner från förlagen som lydde så här: 'Till den har melodin skall ni skriva en text så att varenda piga skall gråta en skvätt!' Det lät ju avskräckande, men jag tänkte att ändamålet får väl helga medlen."

"Vackert och lättbegripligt"

Nils Ferlins egen inställning till schlagertextförfattandet ger han tillkänna i en intervju i Dagens Nyheter (25/2 1931). Han anser, att skulden till att så dåliga schlagertexter produceras oftast inte är textförfattarnas utan teaterdirektörernas och grammofonbolagens, som tror sig veta vad folk vill ha. Ferlin hävdar vidare att "utförandet om än aldrig så billigt, fordrar i sina fall en viss yrkesskicklighet. Refrängupptakten är ofta given och fastställd; ibland får man hitta på den själv. Naturligtvis inom vissa gränser och utan att överskrida utstakade linjer." Det skall vara så lättbegripligt som möjligt. Sådant som misstänkes vara svårbegripligt skall avlägsnas. Ferlin nämner "baldersbrå" som ett exempel på ord som inte får användas, eftersom det kan finnas människor som inte vet vad det är för en blomma. Då är det, menar teaterdirektörer och grammofonbolag, bättre med "blommor små". Lagen är att det skall vara "vackert" och "lättbegripligt".

Ferlin kommer i intervjun också in på vilka ämnen som används i texterna. "Geografin, botaniken, astronomin och en stor del av den utländska mytologin ha vi bläddrat igenom och vi borde vid det här laget vara tämligen allmänbildade." Oftast är det rytmen, rörelsen som är det viktigaste med schlagern. Man skall ju kunna dansa till den, fortsätter Ferlin. Men ibland kan det emellertid vara innehållet "som spelar huvudrollen." Det kan handla om "lilla mor" eller om "varför skola mänskor strida". Intervjun avslutas med att Ferlin ställer en fråga, nämligen varför inte folk kan "dansa efter och sjunga en melodi med något så när hygglig mening i? Inte behövde den vara så avskräckande och lit-

terär för det? Fridas visor går ju förresten bra, och de torde väl få anses som litterära." Flera av Ferlins schlagertexter hade också en högre standard än flertalet av de schlagertexter, som producerades vid den här tiden. En och annan av Ferlins texter föddes också på ett märkligt sätt. De uppstod som en schlagertext, förvandlades därefter på grund av sin höga standard till att betraktas som dikt och införlivas så småningom i en diktsamling.

Schlagertexterna var som nämnts en beställningsvara. Ferlin och Andborg fick sig tillsänt en melodi till vilken en text skulle skrivas. När texten var klar, tog musikförlaget hand om den, och den trycktes ofta i ett notblad med en färggrann omslagsbild på framsidan och sändes därefter ut till försäljning. Ofta tog grammofonbolagen också hand om melodi och text och såg till att någon sångartist sjöng in den på skiva. Ett stort antal av dessa skivor finns bevarade på Sveriges Radio.

Till de flesta texterna finns även manuskript i olika versioner bevarade. Där kan man se att Ferlin också på texter av denna lättare art lade ner stort noggrannhet och omsorg.

Ferlin-Andborgs första text

Schlagertexten "Den tiden kommer aldrig åter" var den första text, som Ferlin och Andborg åstadkom tillsammans, även om det på notbladet endast är Ferlins namn som kommit med i tryck. Manuskriptet sändes iväg till Rahms musikförlag den 4/12 1928 och notbladet kom ut i början av 1929. Musiken var komponerad av Peva Derwin och A. Flyckt.

I denna text har Ferlin och Andborg följt instruktionerna om att locka fram tårar hos pigorna. Texten är oerhört sentimental och handlar om saknaden av det svunna barndomshemmet — ett kärt motiv för den tidens schlagermakare. En ensam övergiven man tänker tillbaka på en ljus och lycklig tid. Detta motiv med den ensamma övergivna människan, som befinner sig i höstens eller vinterns skede med kyla och mörker, kontrasteras ofta i schlagertexterna mot en tidigare lyckligare tid, då allt stod i blom och solen lyste.

Alla som känner Ferlins diktning vet, att det inte är ovanligt att Ferlin beskriver människor, som befinner sig utanför gemenskapen och samhället. Ord som "ensam" och "allena" är ofta förekommande. Ensamhet och övergivenhet dominerar ofta schlagertexterna. Naturligtivs finns här ett extra mått av sentimentalitet, som inte finns i Ferlins allvarliga diktning.

"Aldrig du var mig så nära"

"Aldrig du var mig så nära" skrev Andborg och Ferlin till en schlagermelodi av Eric Wide 1929. Senare skrev Ferlin om texten något, och den tonsattes på nytt av Gunnar Turesson och fick titeln "Höstmelodi". Gunnnar Turesson påstår i sin bok *Visor och skaldeminnen*, att Ferlin skulle ha inspirerats till omdiktning av en händelse ur verkliga livet. En flicka som Ferlin uppvaktade hade utan att meddela något givit sig av till Tyskland och Ferlin hade enligt Turesson blivit uppbragt och olycklig. Denna händelse skulle, menar Turesson, ha gett Ferlin sentimentala tankar och lett till omdiktningen av schlagertexten. Turesson uppger inga årtal för händelsen. Det märkliga är, att om man ser på manuskriptet till en tidig version av schlagertexten från 1929, innehåller den en liknande händelse. En flicka har övergivit diktjaget och farit till främmande länder. Dessa rader uteslöts emellertid i den färdiga schlagertexten. Den sentimentala texten innehåller alla ingredienser för temat "övergiven man". Det är höst och allt som finns kvar från en lyckligare tid är "en vissnad blomma en blek viol." Turesson påstår i sin bok, att den omarbetade versionen av schlagertexten så småningom kom in i någon av Ferlins diktböker. Det gjorde den emellertid aldrig. Ferlin ansåg nog inte denna visa som en fullödig dikt, hemmahörande i någon av de stora samlingarna. Däremot trycktes visan på vykort, vilket ibland hände just med visor som var mycket populära.

I schlagern "Stilla blåa sommarnatt" också den från 1929 och med musik av Jacob Gade, återfinns orden: "Aldrig du var mig så nära". Men här är "duet" inte en förlorad kvinna utan *lyckan*. Texten lyder: "Vek som en vind det är

lyckan min kära, och lättskrämd och flyktig som du, Aldrig du var oss så nära, så underbart nära som nu."

Ferlinska ordvändningar

I "Solveig", en text skriven till en melodi av Jules Sylvain 1929, var kvinnan "aldrig så vacker som då." Återigen handlar det om den övergivna mannen, som i vintertid tänker tillbaka på våren och henne. I denna text förekommer ett par ordvändningar, som man kan kalla för ferlinska, t ex "allt det vackra som du längtat och drömt". I "Milorna flämta" i *En döddansares visor* lyder det: "Sover du broder — vad drömmer du, vad har *du* längtat och önskat?" Man finner vidare några ord som är karaktäristiska för vagabondmotivet i Ferlins diktning: "vägar jag nött", "om än vilsen mig dagarna jaga".

I schlagertexten "När vita flingor falla" möter man igen schablonmotivet med den ensamme mannens tillbakablickar mot en "gyllne kväll om våren". Nu är vinternatten mörk. De i schlagertexter hemmahörande ingredienserna, t ex det gulnade brevet, finns med. Men uttrycket "vinden går vilse i snåren" är ändå på något sätt ferlinskt. Musiken till denna schlager är komponerad av Josef Briné.

"Alls inga vägar att gå"

Till "Min sorg var tyst" finns ett manuskript från den 28/3 1929. Andborg-Ferlin står båda för texten. Melodin är en rysk ballad i arrangemang av Sacha Michev. Samma år kom den ut i form av notblad på Musikaliska Knuten. Mitt i denna typiska schlagertext med banaliteter som "mitt hjära till blods du kysst" finner man en rad som "mellan oss två finns det inga,/ nej alls inga vägar att gå." Dessa rader återfinns i dikten "Moll" i *Goggles:*

Emellan oss två finns det inga,
nej, alls inga vägar att gå.
Emellan oss två är det mil efter mil
och alls inga vägar att gå.

Emellan oss två är det öde,
som bodde vi båda i stängda hus,
och hörde vi aldrig vindens sus
men vore vi båda döde.

Kanske har schlagertexten givit uppslag till och lett över till dikten. Dikten har naturligtvis fått en helt annan djupare dimenson än ursprungstexten. Här är det som så ofta hos Ferlin frågan om människors brist på förståelse för och kontakt med varandra. Rumslig närhet, men själsligt avstånd. Samma utveckling att ett eller bara ett par ord från en enklare text lett över till en fullödig dikt förekommer på flera håll. I radiospelet *Marknad* finns t ex en schlagertext "Hur skulle det bli, min kära":

Hur skulle det bli, min kära,
om sorgen en dag kom nära,
ifall du fick rätt tunga ting att bära?
Det mörknar så lätt i åren
vad vackrast har lyst om våren;
liljekonvaljeår
förbleknar och går.

Solen den lyser, junihimlen är blå
livet är ungt och lyckan ler mot oss två.
Men hur skulle det bli, min kära,
om sorgen en dag kom nära,
ifall du fick rätt tunga ting att bära.

Denna schlagertext har givit upphov till dikten "Hur skulle det bli —" i *Med många kulörta lyktor.* De schlagerartade och schablonmässiga uttrycken har uteslutits i dikten, som också fått en bättre rytm. Det är inte otroligt att "Det mörknar så lätt i åren/ vad vackrast har lyst om våren;/ liljekonvaljeår/ förbleknar och går" givit uppslag till dikten "Vilse" i *Goggles,* där det låter "Drömmen från liljekonvaljeår/ förde oss städse vilse."

"Kärleken kommer och kärleken går"

1932 skrev Ferlin en text till en melodi av Erik Fridén "Kärleken kommer kärleken går, ingen

kan tyda dess lagar". Den kom under namnet "Visa i folkton" ut på notblad hos AB Populärmusik i Stockholm. Denna schlagertext visade sig kvalitetsmässigt stå mycket över genomsnittet och Ferlin införlivade visan i samlingen *Från mitt ekorrhjul*, där den går under rubriken "I folkviseton".

Ett helt annat motiv finner man i schlagern "Indra" skriven till en melodi av Berta Önnerberg 1929. Denna text är den av schlagertexterna, som är mest genomarbetad och innehållsrik. Enligt Arne Häggqvist (Ferlin, ungdomsåren) lär det ha tagit femton timmar för Andborg-Ferlin att skriva denna schlagertext som, menar Häggqvist, förefaller vara en ren översättning av artikeln "Indra" i Nordisk Familjebok. Denna text ansågs olämplig för grammofoninspelning. Man trodde tydligen inte folk orkade med en så filosofisk text! Indra var i Indien framförallt blixtens och åskans Gud. På detta anspelar Ferlin i raden "går eldens Gud på rymdens bro/ och kastar ut ett fång av lågor/ som speglar fjärran världars glans..."

Det ferlinska ordet "spörja"

I ett par dikter i samlingarna anspelar Ferlin på indisk religion och kultur. Så heter det t ex i dikten "Vid Ganges" i *En döddansares visor:* "Runt lägerelden om natten/ tre heliga tiggare sutto/ vid Ganges skimrande vatten/ i Indiens sällsamma land". I "Ett Minne", också den i *En döddansares visor*, lyder det: "Gud, har jag sagt,/ o, du levande X i det minsta och finaste ting, snäckornas gud och förnyelsens gud/ — du som hinduerna se som en flammande ädelstensring..." — Kanske har förberedelserna och instuderingen för schlagertexten bidragit till tankar i denna riktning? Man kan känna igen Ferlin på vissa ordval och ordsammansättningar i schlagertexten: "och väcker aldrig gömda frågor/ om vad som före frågor fanns". I "Ett Minne" lyder texten: "Väck den ej mera min fråga/ som hörde sitt eko och grät." På ett annat ställe i "Indra" lyder texten "Vem spörjer nu?" Just ordet "spörja" återfinns i Ferlins diktning. Schlagertexten leder också tankarna till en mycket känd dikt av Ferlin, nämligen: "När skönheten kom till byn." Man associerar till denna visa, då man hör vändningar som "Vi är så kloka, jag och du./ Och vi har lärt så mycket, ju./ Men medan nattens lampor tindra/ och medan vinden vilar still/ kan ingen vishet alls mig hindra,/ att tolka sagan som jag vill."

Helt i tidens stil — sjömansvals var ju folkschlager då — är "Sol, sång och äventyr". I denna text (i manuskript på sid 2) finns en hos Ferlin bekant konstellation, rotfasthet kontra rotlöshet:

Skomakaren han plitar vid sin pligg och vid sin läst
och skräddaren han stretar vid sitt bord
och så streta de, så träta de om riksdagsman och präst
medan bonden går och bökar i sin jord.

Refr:
Men en sjöman han dansar på vågen
i sol och sång och äventyr.
Och så glad som en lärka i hågen
mot främmande länder han styr.
Han har ingen varaktig stad någonstans
men solen och månen och havet är hans.
För en sjöman han dansar på vågen i sol och äventyr.

När man ser denna text kommer man osökt att tänka på
"Nasarevalsen":'

En bonde har sin jord
och en skräddare sitt bord
men en nasare han äger inte mycket mer är ord...

Å ena sidan har vi här skomakaren, skräddaren och bonden, som får representera de rotfasta, inordnade i samhället, som sliter och arbetar inom sina områden. Å andra sidan har vi den rotlöse frie individen, oftast utan ägodelar och utanför samhällsgemenskapen. En viss skillnad finns emellertid här mellan den rotlöse i schla-

gertexten och den rotlöse i "Nasarevalsen" och i Ferlins övriga diktning. Sjömannen är en glad och lycklig person "glad som en lärka i hågen". Så kan man ju knappast karaktärisera nasaren.

En rad andra typer får representera frihet och obundenhet i Ferlins diktning, clownen, "lille Lundström", artisten o s v. Alla dessa är fria men inte sorglösa och har det besvärligt på grund av sin stora känslighet. Några sjömän förkommer inte heller i Ferlins seriösa diktning. En frisk och frejdig sjömansvisa är "Det går i vågor", som inspelades på grammofon 1932. Till denna finns ingen text bevarad. Här handlar det om den modige sjömannen, som bjuder flickan med på seglatsen:

Opp i topp
ner i djupan dal
till ett litet dopp
så att man blir sval...

Det är storm och oväder över Kattegatt och

blixtarna kastar kniv
kring vårt unga liv.

Denna fina drastiska bild åtföljs av en bild hemmahörande i flickans värld "det blänker som på din spis".

En annan drastiskt humoristisk schlager är "Bröllopspolka" (musik Sixten Quintus, 1931) där folklustspelens Ferlin skissar en mycket målande och livfull bild av bröllopet, och man uppmanas att både se och höra:

Se hur solen lyser över ängarna
har man nånsin sett
en sådan sol! Och hur stråken
löper över strängarna, har man
nånsin hört en sån fiol! "Lycka till"
gol göken i väst, får jag bli er präst
och bröllopsgäst? Som en fjäril
bruden går i dans med sin krona och
sin krans, — Se hur brudgummen
flaxar kring uti högtidskläder —
Han är ståtlig och stark och bruden
lyfter han lätt som en fjäder —

Denna schlagertext för tankarna till dikter med mera folklivsbeskrivande karaktär som "Rus" och "Syner i lövsprickingen", båda i *En döddansares visor.*

Som avslutning skall jag citera några ord av Ferlin, hämtade från en intervju av Bang i Idun 22/2 1931. Hon ställer frågan om den stora poesin är död och Ferlins svar är, att man måste "Lura i människorna allvarlig poesi genom att tjusa dem med formen. Ordet är inte långt borta: schlagern?... inte schlagern sådan den nu är. Men om man tog efter det goda hos den bästa schlagern, det vill säga det melodiösa, det som gör att folk gnolar den, kan den och minns den, och så fyller den småtjusiga yttre formen med verklig poesi — kanderade den allvarliga lyriken ... jag undrar, om inte det skulle vara vägen för en ny folkskald. Ett lätt och lockande omslag på en allvarlig och inte så lättläst bok..."

Är det inte just här hemligheten med Ferlins lyrik ligger?

Nils Ferlin blev själv så småningom denna nya folkskald, vars lyrik blev och fortfarande är älskad i alla kretsar. Redan dessa exempel visar på att arbetet med schlagertexterna kom att spela en roll för han senare utveckling.

*

I följande nummer av Poste Restante publicerar Jenny Westerström en förteckning över Nils Ferlins schlagertexter.

PASTISCH

Av *Lars Lundkvist*

Lien hänger i trädet,
bladet blänker i solen.

Barnen har fått mat
och de olyckliga ett tröstens ord.

Vi har ätit stekt strömming
med nykärnat smör,

kon har kalvat
och kornmjölsgröten är varm.

—Skål, min käresta!
Din barm är åtråvärd och dina lår.

Kanske ger oss Herren regn i natt
så att våra famntag inte hörs i byn.

Många djur har förståelse för oss.
I daggkåpan syns redan en stjärna.

Du gråter, min käraste.
Solen skall komma oss till hjälp.

Kring en kärleksdikt

av *Erna Knutsson*

En regnig söndag i maj 1936 hade Uno Mr. Bister Eng i ett påkommet anfall av sentimentalitet eller dåligt samvete och även stadd vid kassa bjudit ut min mor Na och moster Majken och oss två stackars barn på Den Gyldene Freden, träffpunkt för dåtidens författare och konstnärer. På vägen dit råkade vi händelsevis stöta ihop med Nils Ferlin — en händelse som kanske kunde ha sett ut som en tanke. Han var ganska nere, våt, smutsig och fläckig och fruktansvärt förkyld. Hans röst lät säkert mer nasal än vanligt. Uno bad bonom följa med.

Några anledningar till detta krogbesök kan ha varit Mors dag, hur otroligt det än låter, och mosters 20-åriga födelsedag, som låg nära varandra i tiden. Och förmodligen upplevdes kvällen på olika sätt. En förklaring fordras. Sedan ett antal år tillbaka hade Uno lämnat mamma Na praktiskt taget på bar backe och med två oförsörjda barn... Vad gör man inte för konsten.

Vi gick ner i källaren på Freden och bänkade oss i ett hörn. Bredvid oss satt Astri och Evert Taube, som var där med Lille Bror Söderlundh. Lille Bror hade gitarren med sig, det var väl allt han ägde. Min moster tyckte att han var söt.

Kvällen gick, vi måste ha ätit något. Det måste väl ha druckits en del och glammats. En chokladask skaffades fram till 20-åringen. Den hade ett rosenknoppsmönstrat omslagspapper minns min moster tydligt. Asken öppnades och gick runt. När den kom tillbaka var det visst inte så många bitar kvar. Hans Uno och jag fick de sista, men de lyckades inte hålla oss vakna särskilt mycket. Vid det laget var det i senaste laget för oss.

Stämningen kunde ha lutat åt vilket håll som helst, men det hela tycks ha avlöpt utan kontroverser — med tanke på Unos dåliga öl- i det här fallet vinsinne.

På den långnäste, svårt förkylde Nisse hade vinet en tydligt positiv effekt. Hans ömsinthet för Na måste uttryckas på något sätt. Den här kvällen var tydligen den rätta. Han sträckte sig fram efter omslagspapperet till chokladasken. Och på baksidan av rosenknopparna, fylld av stundens ingivelse, skrev han och tillägnade min mor den välkända kärleksdikten:

Mamma Na (och Erna) som Nils Ferlin tillägnade dikten "Kärleken kommer och kärleken går" på ett rosenknoppsprytt omslagspapper.

"Kärleken kommer och kärleken går....
och gråten är min när du gråter."

Hon hade kanske fällt en tår, där hon satt, spröd och eterisk, sorgsen och desillusionerad. En sak, som är säker, är att Nisse, som själv hade det svårt, kände en djup gemenskap med henne.

Kvällen måste ha slutat på något sätt. Nils Ferlin följde med oss hem. Han hade ingenstans att bo och var i behov av omvårdnad. Han fick

EFTER DEJ

Av *Anna Halling*

En annan skall gå de stigar du gått,
en annan skall bo i ditt hus.
Skall gå där och pyssla,
precis som du.
—Låsa dörren och tända ljus.

Han kanske skall fira skymning ibland
och sitta där drömsk och still.
Och kanske, en mildblå kväll i maj
han lyssnar till lärkors drill.
Vid fönstret som öppnats
mot vind och vår
och livets blommande kraft..
Och kanske då växer i honom
ett skri,
—likt det, som du burit och haft.

---

ligga i moster Majkens säng, själv låg hon på köksgolvet. Det serverades litet varm mjölk som omväxling för att råda bot på förkylningen. Vart Uno tog vägen vet ingen.

Mina personliga minnen från just den Fredenkvällen är mycket diffusa. Men jag har träffat Nils Ferlin åtskilliga gånger under min uppväxttid. Han var på något sätt en god vän till familjen, även om det inte var ett frekvent umgänge. Jag blev tidigt påverkad av hans dikter och den vemodiga stämningen. Inte så konstigt förresten, som vi levde.

Min lärare i svenska blev säkert en gång rätt chockerad. Jag hade skrivit en uppsats, som handlade om hur Nils Ferlin lärde mig steppa på Grotta Azurra. Jag var kanske 16 år då och trots allt inget avancerat krogbarn. Märkligt nog eller det kanske det inte alls var på det stället, tog ingen någon som helst notis om våra snedsteg, nej, steppsteg, bör det i rimlighetens namn stå. Nisse var rätt skicklig, han hade stora förutsättningar med de benen. Betydligt större än vad jag hade. Så småningom lärde jag mig ett och annat och fick tåjärn.

Och min svensklärare fick en helt annan syn på mig och höjde betyget ett pinnhål, naturligtvis mest på grund av min kontakt med en celeber person i bohemvärlden.

MIGUEL HERNANDEZ

CANCIÓN ÚLTIMA

Pintada, no vacía;
pintade está mi casa
del color de las grandes
pasiones y desgracias.

Regresará del llanto
adonde fué llevada
con su desierta mesa,
con su ruinosa cama.

Florecerán los besos
sobre las almohadas.

Y en torno de los cuerpos
elevará la sábana
su intensa enredadera
nocturna, perfumada.

El odio se amortigua
detrás la ventana.

Será la garra suave.

Dejadme la esperanza.

(Ur diktsamlingen El hombre acecha)

SISTA SÅNGEN

Målat, inte tomt;
målat är mitt hus
i de stora lidelsernas
och olyckornas färg.

Det skall återbördas
från gråten dit det förts
med sitt ödsliga bord,
med sin söndriga säng.

Blomma skall kyssarna
ymnigt på kuddarna.

Och runt kring kropparna
skall lakanet lyfta
sin nattliga, heta,
doftande slingerväxt.

Hatet skall dämpas
innanför fönstret.

Greppet skall mjukna.

Låt mig ha hoppet kvar...

(Tolkning av Gustaf Andborg)

50-ÅRIG LEVANDE DIKT

"Poste Restante" har hunnit bli 50 år — förvisso inte detta lilla blad men dikten i Nils Ferlins andra samling "Barfotabarn" som kom ut 1933. Slutraderna lyder som bekant:

för sen är jag åter allena
och borta från glans och arena.

Allena kände sig väl poeten på ett sätt livet ut, men det var närmast denna diktsamling som befäste hans position, som skulle föra honom till "glans och arena".

Samlingen "Barfotabarn" skulle enbart den ha varit tillräcklig för att placera Nils Ferlin bland vår tids stora diktare. Här finns nästan alla de motiv som han skulle fortsätta att variera och se ur nya synvinklar i sin kommande poesi. Här finns disponenten i pilsnerdricka i "Gatubild",

... en selfmade man och högst belåten
som aldrig smakat ångesten och gråten.

Här finns igelkotten i "Av ständig oro" som "har en fullgod repertoar / av tricks och konster till självförsvar", som känner sig "konstig till övermått":

Ty dessa spjut som jag räcker ut
har genomborrat mej själv förut.

Det är en lika etsande djup och verkningsfull bild av ett liknande motiv, som hans beundrade Gustaf Fröding uttrycker på ett annat sätt i "En ghasel": "ty i mig själv är smitt och nitat gallret, / och först när själv jag krossas, krossas gallret."

I "Barfotabarn" finns — för att fortsätta med "glans" -numren — "Nattkvarter" med Nils Ferlins unika förmåga att med nästan enbart vardagliga ord skapa poesi som talar både "som en mjuk violin" och nästan "som en psalm", som en koral.

Här finns "De sova — " med ett annat av poetens ständigt återkommande teman, det obevekliga avslöjandet av klättraren, åsiktsopportunisten: "herr Streberman trapetserar" och hans gelikar

som komma i senaste åkdon
och sprattla på senaste vis
och hojta i senaste kråkton
de senaste gudarnas pris ---

Och här finns "Gudarna väcktes" med det lika återkommande temat om när "nivelleringen gjorde entré", där

ingen vill äventyra
sitt liv för sin egenart

där vi snart "är så lika som taxar", där "Sir Standard bygger fabriker" och där "den obetvingliga människan" skrävlar över att flygmaskinerna når "8.842 meter — 8.843 meter! / närmare gud".

Åt de tidningsrubrikerna log Nils Ferlin "vid så tung komik". Han leende skulle säkert varit än mer ironiskt i rymdsondernas tid. Han skrev ju inte bara dikten "Den stora kometen" utan återkom till detta motiv flera gånger (t ex i "Djurgårdsmässa" och "Vaxkabinett"). Inte att undra på då han själv hos både skolkamrater och vuxna bevittnat den inte sällan nästan hysteriska rädslan inför den skräckinjagande Haleys komet 1910. Nu är det snart dags igen. Svenska astronomer deltar i förberedelserna för att 1985 sända upp en rymdsond, som i studiesyfte skall stryka intill Haleys komet på "bara några tusentals kilometers" avstånd den 13 mars 1986 vid himlakroppens nästa jordiska besök.

Vilka ironiska kommentarer skulle Nils Ferlin kunna tänkas ha gjort?

GL

En Ferlin-afton på Rådmansö

— En vacker kväll i den tidiga våren träffades vi ett 20-tal lyrikvänner på biblioteket i Södervik på Rådmansö till en Ferlin-afton, berättar medlemmen Brita Jungkvist-Wrete som har sommarviste på denna förträffliga ö. Hon uttrycker den lika fromma som kloka förhoppningen, att detta initiativ måtte mana till efterföljd. Majlis Rodenborg läste Ferlin-dikter och berättade om poeten, som hon hyllade med en egen dikt som slutar så här:

En sökare var du och aldrig gav du opp,
du gav oss i din diktning en strimma av hopp.

Och aldrig ska jag glömma ditt barfotabarn,
dina finkor fyllda av slödder och flarn

och inte heller ögonen de trötta och grå
som lyste så vackert, ja bättre än de blå,

din gråa lilla fågel som sjöng på grönan kvist,
din stackars lilla klena och trista artist.

Men du var aldrig rädd för Getsemane,
du hade alltid så mycket att ge.

GRUNDFORSKNING

Av *Bert Westerström*

Själen låg guldbelagd förfrusen
i en vakuumkammare av senaste modell
belyst av elektroniska högvoltsljusen
och speglade sig som tredimensionell.

Kanhända log den i sitt frusna skal,
när den såg sin bild så grovt förvrängd
till matematisk modell och kvantitativa tal,
och drömde för sig själv i metafysisk mängd.

PRESS-ROSAD FERLIN-LP

"I livets villervalla"

Ove Engström sjunger Nils Ferlin

16 dikter till musik av Tor Bergner, Torgny Björk, Ove Engström och Lille Bror Söderlundh.

"Inte sedan Sven-Bertil Taube sjöng in sin klassiska Ferlinskiva, har något så intressant kommit med Ferlinvisor som den här LP-pressningen!"BOHUSLÄNINGEN

"För den som har Nils Ferlins egna tolkningar på LP, är det lätt att konstatera, att Ove Engström kommit diktaren och hans verk mycket nära." Blekinge Läns Tidning

"En duktig sångare tar sig an Nils Ferlin...här finns engagemang och musikaliska variationer."
AFTONBLADET

"Men främst måste man nämna Ove Engströms framförande av visorna, hans förnämliga textning, inte en stavelse går förlorad. Så skall dikter sjungas!"
SUNDSVALLS TIDNING

"Nils Ferlins dikter...i mångas öron har ingen tidigare och med sådan dynamik tolkat dem som Ove Engström." Västerbottens-Kuriren

---

Skivan kan beställas direkt hos skivbolaget av Ferlin-Sällskapets medlemmar till förmånspris 40 kr + porto, varav 5 kr oavkortat går till Sällskapet.

Skriv eller ring till
MUSICANT RECORDS
Nässelstigen 91, 162 40 VÄLLINGBY tel 08-89 50 95

PS Glöm inte att ange om Du vill ha skiva eller kassett!

HELA SEXTETTEN

av *Ferlin-tallriken* klar till hälften

Här kan Du se halvdussinet fullt av prof K G Bejemarks unika Ferlin-tallrikar. Texten på dem till höger kan Du däremot knappast se i den här förminskningen.

Men Du ska inte behöva vänta tills Du kan köpa tallrik nr 6 1986 för att få veta vad det står. Dikten på nr 4 med glaset är förstås "En skål, I bröder..." och på nr 6 lika självklart "Inte ens en grå liten fågel..." Visitkortet på tallrik nr 5 med rosen har texten:

Nils Ferlin
Styckegodsägare Syninge

I slutet av november kommer tallrik nr 3 i handeln. Liksom de övriga är den tillverkad i vitt benporslin av Gustavsberg. Priset i bokhandeln och vissa varuhus (1983) är ca 145 kr inkl moms. Samma pris för nr 1 och 2 som fortfarande finns kvar i ett mindre antal.

Förmånspris för medlemmar: 80 kr för nr 1 resp nr 2 exkl moms plus exp-avgift 25 kr vid beställning av minst 5 ex. 90 kr för nr 3. Minst 10 ex = *ingen* exp-avgift. Medlem beställer genom Enström Trading Co AB, Box 57, 163 91 SPÅNGA, tel 08-36 29 20.

Nr 1

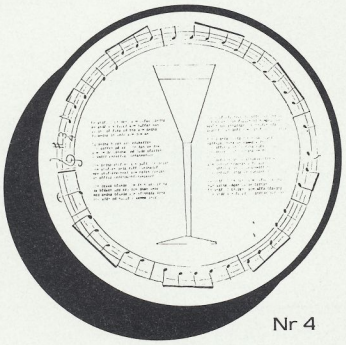

Nr 4

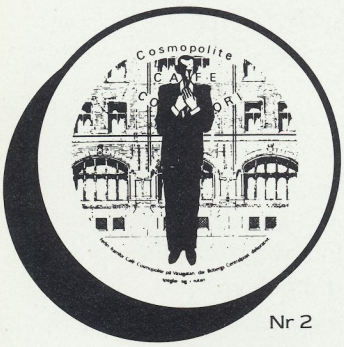

Nr 2

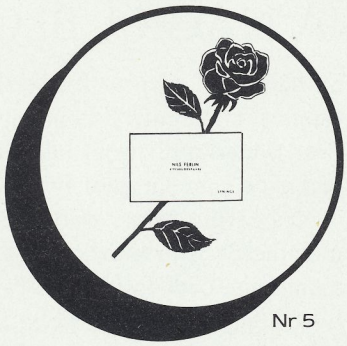

Nr 5

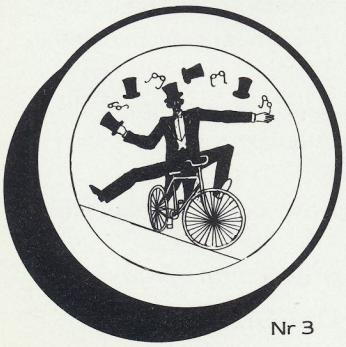

Nr 3

Nr 6

Varje såld tallrik betyder 5 kr netto för Nils Ferlin-Sällskapet. Det är till stor del tack vare detta som vi i år kan dela ut hela 40.000 kr i pris och stipendier. —*En helt unik insats i privat kulturstöd till den svenska lyriken.*

Sprid kunskapen om den kulturella samlartallriken på gator och torg! Berätta om den för Dina vänner!

Hjälp till att fråga i bokhandeln efter Ferlin-tallrikarna för bekantas räkning! Fråga igen så att bokhandlarna verkligen håller tallrikar i lager. Det är ju inte mer än rätt att också icke medlemmar får en chans att köpa!

Som samlarobjekt får Ferlintallriken stort och ökande värde.

En charmant och ovanlig julklapp! En utsökt gåva med stor värdestegring!

FUNDERINGAR FRÅN KLARA

Att Skrivarcirklarna inom bildningsförbunden resulterar i bl a poesi visar *Viola Hedberg* i Älvsjö, som fått i uppgift att beskriva sig såsom varande en staty. Kursledaren föreslog Karl XII, men Viola föredrog ett annat ideal. Här är några strofer ur hennes dikt:

Här har dom ställt mej
och här får jag vara
utan att kunna
mej alls försvara
när här mitt i stan
jag hör någon säga:
—Där står han — den fan!

Några har svårt gå rakt
och att stå helt stilla
men tycks för det inte
vilja mej något illa
Dom säjer: Hej — och
förbannat skoj träffa
så här — just nu — just Dej!

Andra tycks känna mej
och mitt riktigt väl
Måste väl var dom
med diktarsjäl?
Dom gör mej
så innerligt glad
med att deklamera
Ferlinboksblad

TILL NILS FERLIN

Till tidningar hade Nils Ferlin som bekant en högt kluven inställning. Per Rydéns artikel om dikten *Löpsedel* i PR nr 1/1980 visar journalistsonens hatkärlek till ett av de mest påfallande inslagen i hans Klarakvarter, tidningsdrakarnas hektiska värld.

Veckotidningar ägnade han knappast motsvarande intresse — "den kolorerade faran" lär inte ha haft honom bland sina flitigare läsare. Det hindrar inte att *Allers* som "Veckans dikt" skriven av en läsare i somras införde detta bidrag av *Erling Lundgren*, illustrerat av KG Bejemarks berömda "soff-skulptur".

Du färdades så vida i fantasiens land
långt bortom bandomens drömmar
och Cirkus Tigerbrand

Du slog väl en stepp kanhända
och diktade himlen blå
när ångesten gillrade snaran
och natten stod tyst och grå

Nu sitter du här på torget
och regnet väter din hatt
Men inget bekymrar dig längre
inga plågor kommer dig fatt

Du sitter här skulpterad
i brons och allvarsamt stel
inför dårarnas marknadsgyckel
och falska handklaverspel

"FÅR JAG LÄMNA NÅGRA BLOMMOR..."

Så heter den nya av kritiken lovordade LP där operasångerskan Gunnel Eklund sjungit in 16 melodier av Lille Bror Söderlundh, som Nils Ferlin själv uttryckligen betecknade som sin mest lyhörde musikaliske tolkare.

Nils Ferlins texter dominerar skivan med 6 av de 16 melodierna. Där finns också en dikt av Ferlin-Sällskapets mångåriga ordf Ingegerd Granlund och en annan av en tidig Ferlin-pristagare: Ebba Lindqvist.

För musiken svarar Falu blåsarkvintett och stråkar ur regionmusiken i Falun och för orkesterarrangemanget Lars Hilleskär.

I Falu-Kuriren skriver Seth Karlsson om den nya LP:n "Särskilt väl passar Gunnel Eklunds glada temperament till Ferlins roliga och kvicka text till Pulex irritans. (---) Hon sjunger med hjärtat engagerat i sångerna."

Flera tidningar talar om Gunnel Eklunds "underbart klockrena röst" och är allmänt entusiastiska över den nya skivan.

Medlemmar kan beställa skivan för 45 kr plus porto, *varav 5 kr oavkortat går till Sällskapet.*

Skriv till Concerto Primo Box 2043 182 02 DANDERYD

Årsmötet 1983

Protokollet från årsmötet den 16 maj 1983 i Sjöfartshuset med ett 70-tal medlemmar berättar följande:

§ 1 Ordföranden Sandro Key-Åberg förklarade sammanträdet öppnat.

§ 2 Dagordningen godkändes. Till mötets ordförande valdes sittande och till sekreterare Jenny Westerström.

§ 3 Till justerare av årsmötetsprotokollet valdes Curt Enström och Idun Lovén.

§ 4 Mötet förklarades behörigen utlyst.

§ 5 Verksamhetsberättelse och revisionsberättelse för år 1982 godkändes och balans- och resultaträkning fastställdes.

§ 6 Styrelsen beviljades ansvarsfrihet för år 1982.

§ 7 Valnämndens ordförande Karin Nordell meddelade ett förslag till omorganisering av mandattiden för styrelseledamöterna. Förslaget innebar att styrelseledamöterna skulle indelas i två grupper, varav grupp 1 skulle väljas för ett år och grupp 2 för två. Ordförande väljs vid varje årsmöte. Till årets ordförande föreslog valnämnden omval av Sandro Key-Åberg. Till grupp 1 föreslog valnämnden följande ledamöter till omval för ett år: ordinarie ledamöter Sven Aspling, Tor Englund, Edvard Matz och till suppleant Idun Lovén. Till grupp 2 föreslog valnämnden följande ledamöter till omval för två år: ordinarie ledamöter Curt Enström, Gunnar Larson, Olof Ögren och till suppleanter Eva-Lisa Lennartsson och Axel Liffner samt till adjungerad styrelseledamot Jenny Westerström.

Årsmötet biföll valberedningens förslag. Omorganisationen av styrelseledamöternas mandattider måste åter tagas upp vid nästa årsmöte för beslut, eftersom enligt stadgarna för Nils Ferlin-Sällskapet dylika ärenden måste godkännas av två på varandra följande årsmöten.

§ 8 Till revisor omvaldes Sten Skanne och till revisorssuppleant Kerstin Malmström.

§ 9 Till ledamöter i valnämnden omvaldes Karin Nordell, Maj-Brit Carlson och Ebba Ehrenborg.

§ 10 Angående stadgeändring beträffande rätt att utdela trubadur-pris och arbetsstipendier beslöt årsmötet att anta följande av Olof Ögren utarbetade förslag: Nils Ferlin-Sällskapet skall dessutom, om ekonomin så tillåter, årligen utdela ett trubadur-pris och ett antal arbetsstipendier. Styrelsen har att besluta om prisets resp stipendiernas storlek, och om vilka som skall erhålla dessa. Sällskapets medlemmar kan till styrelsen inlämna förslag till pris- resp stipendiemottagare på samma sätt som gäller för Nils Ferlin-priset.

Eftersom detta förslag gäller en stadgeändring måste ärendet åter tagas upp vid nästa årmöte.

§ 11 Nominering till pristagare vidtog. Ett antal namn föreslogs både till Ferlin-pris och till trubadur-pris. (Dessa namn nämns av praxis inte i årsmötesprotokollet utan noteras för kommande styrelsesammanträde, där pristagarna utses.)

§ 12 Preliminär tidpunkt för nästa sammankomst utsattes til 20 oktober 1983 i Salén-huset Norrlandsgatan 15.

§ 13 Curt Enström uttalade en vädjan till medlemmarna om att köpa flera Ferlin-tallrikar. Ca 2.000 st tallrikar av nr 1 och 2 fanns kvar. En mycket trevlig present till vänner, ansåg Curt Enström.

Han riktade sedan ett tack till Idun Lovén för alla vackra konstverk som hon årligen skänkt till lotteriet. Till Idun Lovén överlämnades en diktsamling av Nils Ferlin, illustrerad av X-et.

§ 14 Henry Iserman riktade ett tack till styrelsen för det arbete den nerlagt under året. Medlemmarna instämde med en applåd.

§ 15 Årsmötet förklarades avslutat.

§ 16 Den nya styrelsen sammanträdde därefter för att konstituera sig.

§ 17 Sedan avnjöts supén i Sjöfartshusets festsal. Stämningen var hög. Många lotter såldes med många fina vinster, som både i form av konstverk, böcker och annat skänkts av Tor Bergner, Ingrid Berg, Maj-Brit Carlson, Tor Englund, Ove Engström, Curt Enström, Eivor Hagliden, Sandro Key-Åberg, Birger Lindberg, Margareta Lundberg, Idun Lovén, Nisse Ritarn och Stig Warren.

Efter middagen vidtog underhållning av hög klass. Henry Iserman inledde med att inlevelserikt och fint deklamera ett par Ferlin-dikter. Han avlöstes av Jerker Engblom, som sjöng några egna vackra Ferlin-kompositioner. Tor Bergner förtrollade som vanligt medlemmarna och avslutningsvis sjöng Ove Engström mycket engagerande ett par Ferlindikter från sin nyligen utkomna skiva.

Vid protokollet
Jenny Westerström

Justeras:

Curt Enström Idun Lovén

*

Vid styrelsesammanträde i anslutning till årsmötet beslöts att Nils Ferlin-Sällskapets pris och stipendier för 1983 skulle uppgå till:

Ferlin-priset 20.000 kr
Trubadur-priset 5.000 kr
5 arbetsstipendier à 3.000 kr
eller sammanlagt 40.000 kr.

Arbetsstipendierna har tilldelats Tor Bergner, Ebba Ehrenborg, Arne Nyman, Nina Södergren och Jenny Westerström, det sistnämnda som bidrag till tryckningskostnaderna för hennes kommande doktorsavhandling om Nils Ferlin.

Nya medlemmar t o m 15 augusti 1983:

Ahlberg, Ann-Marie, Uardaväg 43, 223 71 Lund
Ahlgren, Kerstin, Tullareväg 16, 231 00 Trelleborg
Andersen, Kenneth, Storgat 16, 263 00 Höganäs
Andersson, Helmer, Högsätraväg 28, 181 58 Lidingö
Andersson, Maj-Britt, Box 68, 760 15 Gräddö
Ander, Birgitta, Viborgsgat 13, 593 00 Västervik
Berglund, Ingemar, Valhallaväg 51, 114 22 Stockholm
Björk, Birger, Bispgat 77, 216 22 Malmö
Calmerfalk, Ulf, Balladgat 2 B, 703 73 Örebro
Eirén, Roland, Pl 4413, 440 06 Gråbo
Ekberg, Carl-Axel, Färgargårdstorget 52, 116 43 Stockholm
Ekeström, Gösta, Hemvärnsväg 5, 141 37 Huddinge
Emtevik, Greta, Essingestråket 13, 112 66 Stockholm
Enander, Sven, Tulegat 32 A, 113 53 Stockholm
Englund, Martin, Grönsinkaväg 21, 770 60 Horndal
Engström, Monica, Nordmarksväg 70, 123 51 Farsta
Erikson, Ragnhild, Gotlandsgat 71 A, 116 38 Stockholm
Eriksson, Lilian, Tallskoga Skeppstuna, 195 00 Märsta
Ewertsson, Roland, Åkerväg 13, 840 12 Fränsta
Fridell, Erland, Delbancogat 11 C, 431 35 Mölndal
Fridén, Märta, Vipväg 31, 198 00 Bålsta
Granholm, Kerstin, Fridhemsgat 61 B, 852 42 Sundsvall
Granström, Birgitta, Björkåsgat 10 B, 688 00 Storfors
Greinert, Ingvar, Oxelväg 51, 138 00 Älta
Grimås, Ulf, S:t Olofsgat 1 A, 752 35 Uppsala
Gustafson, Eivor, Pl 4316, 660 30 Värmlands Nysäter
Gustavsson, Kenny, Solbergaväg 18, 611 37 Nyköping
Gustavsson, Sven, Box 2014, 183 02 Täby
Hagberg, Rune, Linnégat 18, 532 00 Skara
Harryson, Kerstin, Strålgat 9, 112 63 Stockholm
Hellberg, Astrid, Skogsväg 18, 613 00 Oxelösund
Hilberth, Lars, Scheelegat 10, 682 00 Filipstad
Hjärtström, Thyra, Box 81, 970 38 Junosuando
Holmer, May, Kristallväg 69, 126 41 Hägersten
Holmström, Beryl, Visgat 24 A, 703 72 Örebro
Holm, Lasse, Lomväg 313, 191 56 Sollentuna
Häll, Erik, Hagalundsgat 37, 171 51 Solna
Jalander, Gerissa, Mörtgat 15, 133 00 Saltsjöbaden
Jansson, Arne, Rottneväg 7, 121 61 Johanneshov
Johansson, Astrid, Lönsjöholm, Pl 527, 286 00 Örkelljunga
Johansson, Louise, Penselgränd 8, 179 00 Stenhamra
Johnsson, Bengt, c/o Lindén, Klareborgsgat 12 E, 414 61 Göteborg
Jonsson, Rune, Tomtbergaväg 106, 145 67 Norsborg
Jägestedt, Hilding, Askersundsgat 6, 124 44 Bandhagen
Jönsson, Stig, Tångväg 7, 290 62 Vilshult
Karlsson, Elvy, Närlundaväg 13, 252 46 Helsingborg
Karlsson, Margaretha, Månväg 9, 352 50 Växjö
Kling, Ethel, Hemmastaväg 5, 130 30 Värmdö
Klinker, Eva, Månstorps Gård, 312 00 Laholm
Kron, Irene, Järnvägsstationen, 435 00 Mölnlycke
Källberg, Birgit, Storagårdsgat 10, 412 67 Göteborg
Larsson, Britt Marie, Birger Jarlsgat 69, 113 56 Stockholm
Larsson, Britt-Marie, Storgat 22, 881 00 Sollefteå
Lemon, Marianne, Finkarby Kojens väg 7, 155 00 Nykvarn
Lenard, Marianne, Johan Enbergs väg 11, 171 62 Solna
Lilja, Sven, Mörbyleden 20, 182 32 Danderyd
Lindahl, Kerstin, Varbergsgat 223, 703 52 Örebro
Lindberg, Nancy, Forväg 11, 145 51 Norsborg
Linusson, Siri, Hallstaviks Bokhandel, Carl Wahrens Väg 18, 763 00 Hallstavik
Ljung, Inga-Lill, Pl 536 A, 810 25 Åshammar
Lundin, Monika, Mörbyleden 20, 182 32 Danderyd
Luthman, Clifford, Björneborgsväg 4, 693 00 Degerfors
Löfström, Tryggve, Rudbecksgat 98, 216 22 Malmö
Löfvenholm, Barbro, Box 24, 680 17 Gräsmark
Malmborg, Doreen, Stenåsaväg 8, 680 90 Nykroppa
Malmer, Rune, Masurgränd 8, 183 40 Täby
Martin, Evy, Åkerbyväg 88, 183 35 Täby
Mårtensosn, A-S, Annedahl, 240 33 Löberöd
Niewiadomski, Berith, Oshögaväg 230, 230 30 Oxie
Nilsson, Roland, Brunnehagen 29, 417 47 Göteborg
Nilsson, Seidi, Karlskronagat 19, 372 00 Ronneby
Nordahl, Marie, Mejramsgat 1, 271 00 Ystad
Nordgren, Sture, W. Wibergsgat 100, 603 78 Norrköping
Nordqvist, Sven, Slamstensgat 9 B, 216 11 Malmö
Nord, Bernhard, Fridhemsgat 12, 112 40 Stockholm
Nyréus, Carl-Olof, Fabriksgat 20, 568 00 Skillingaryd
Ohlsson, Åke, Kopparmöllegat 19 C, 252 35 Helsingborg
Olsson, Erik, Regeringsgat 96, 261 36 Landskrona
Olssoon, Hilding, Sveaväg 8, 734 00 Hallstahammar
Oskarsson, Gertrud, Ljusadal, Pl 120, 362 00 Tingsryd
Persson, Petra, Dalagat 86 A, 113 43 Stockholm
Petersson, Åke, Ingenjörsgat 18, 214 68 Malmö
Petré, Maja, Karpgat 4, 133 00 Saltsjöbaden
Pettersson, Stina, Storgat 19 B, 881 00 Sollefteå
Quick, Mayvor, Backgårdens Enskilda Sjukhem, 776 00 Hedemora
Rammus, Maj-Britt, Räfsnäs 422, 760 15 Gräddö
Reinholdson, Alf, Box 55075, 500 05 Borås
Rodenborg, Majlis, Box 94, 760 15 Gräddö
Söjberg, Alf, Pl 6532, 655 90 Karlstad
Sjöstrand, Hertha, Grönbetesväg 57, 291 42 Kristianstad
Sporrberg, Inga-Stina, Nyängsväg 13, 146 00 Tullinge
Stifts- och landsbiblioteket, Box 194, 532 00 Skara
Stjerne, Per, Svanholmsväg 9 C, 182 75 Stocksund
Storm, Inga, Storskogsväg 30, 141 39 Huddinge
Strand, Helmie, Väpnaregat 17, 582 40 Linköping
Ståbi, Berit, Lodbroksväg 7, 161 54 Bromma
Ståhlgren, Inga-Lis, Hasselväg 43, 360 70 Åseda
Sundström, Ewa, Fältstigen 6, 181 41 Lidingö
Svensson, Thyra-Karin, Väljeväg 8, 294 00 Sölvesborg
Sörgard, Harry, Hagforsgat 75, 416 75 Göteborg
Tuomolin, Kerstin, Alingsåsgat 38, SF-10300 Karis,Finland
Walbeck, Jan-Owe, Dr Heymans Gata 5, 413 22 Göteborg
Wallén, Siv, Vedevågslingan 3, 124 47 Bandhagen
Weitzner, Lena, Kanalgat 5, 211 40 Malmö
Widénius, Karin, Svalgången 3, 191 41 Sollentuna
Wredén, Thor, Ringväg 14, 196 39 Kungsängen

Kriminellt gemensamt

Att Poste Restante har något gemensamt med kriminalvården kan möjligen låta förvånande. Det hindrar inte att vi har en förnämlig kollega som heter "Perspektiv KBS" och är medlemsblad för Kriminalvårdens Boksamlare. I dess nr 1-2 1982 finns två artiklar med anknytning till Nils Ferlin. I den ena skriver föreningens ordförande Ingemar Lundkvist om den sydafrikanske författaren Alan Patons besök i Sverige 1946. Paton berättar i sin självbiografi "Mot berget" om sitt sammanträffande med vikarierande förste byråsekreteraren i fångvårdsstyrelsen Uno Eng, som han i högsta grad uppskattade. Uno Eng översatte i hast några Ferlindikter, har han själv berättat i sin bok "Att umgås med Nils Ferlin", varvid Paton inspirerades till en improviserad dikt till poeten med denna första strof:

Nils Ferlin,
I hear I am in
Good company.
You hear from me
Unknown though I be
Greetings to thee.

Lars Bolin skriver i vad han kallar "en kombination mellan litterära och kriminella minnen" om sina kontakter med en rad författare som i någon form behandlat kriminalvårdsfrågor. I sitt arbete på rättspykiatriska kliniken på Långholmen 1937 skulle han bl a skriva till anhöriga och andra, som kunde lämna uppgifter om de intagnas liv utanför murarna. "En kvinnlig intagen som varit lockfågel vid rån och försörjt sig på världens äldsta yrke, uppgav som lämplig referens en skald, Nils Ferlin. Han var inte så känd vid den tiden. Jag skrev till honom och bifogade frågeformuläret. Det dröjde länge innan han svarade — i form av dikten

Jag mötte en syster i natten,
hennes ögon blänkte som gråt.
Genom smutsen, skränet och skratten
mot gryningen följdes vi åt.

Der var väl en dröm allenast,
en dikt som strök mej förbi —
Jag glömde den nästan genast,
minns bara dess melodi.

Yderstam, Bengt Georg, Agronomstigen 4, 141 39 Huddinge
Åberg, Maria, Spånehusväg 56 D, 214 39 Malmö
Åberg, Ulla, Ejderväg 1, 230 11 Falsterbo

STÄNDIGT MEDLEMSKAP:

Göran D. Svensson, Davidshallsgat 27 A, 211 45 Malmö

Nya skivor

TRUBADURPRISTAGARE SJUNGER FERLIN-PRISTAGARES VISOR

Vår förste trubadur-pristagare Thorstein Bergman har för åtskilliga år sedan gett ut en LP med vår andre Ferlinpristagare Emil Hagströms visor. Nu har han kommit ut med en ny skiva (ADI 3000) med egna tonsättningar av denne fine men orättvist förbisedde poet. Återigen kan man konstatera att Thorstein Bergman i både melodi och i framförande är sällsynt lyhörd för det lågmälda, det (missbrukade ordet) innerliga, för den ömsinta medkänsla för den lilla undanknuffade människan, som Emil Hagström i hög grad hade gemensam med Nils Ferlin. Melodierna följer väl visornas skiftande stämningslägen, från den medeltida dödsdansen i "Dans i Dödåker" till den lusteliga lyckodrömmen i "I friveckan". Det är poesi på hög nivå som nu fått melodi i likvärdig utformning. I höst följer en tredje LP med Emil Hagström.

BRODER TORS BÄSTA

förklarar utan alla reservationer en recensent om Tor Bergners senaste LP "Tack gitarr" (PVP LP03), där Ferlinpristagaren från 1966 denna gång själv står för både text och ton i alla 13 visorna. Recensenten försäkrar att "sång, musik och kvalitet går hand i hand". — Mot detta går det svårligen att komma med några invändningar. Här finns titelvisan "Tack gitarr", som trubaduren skrev texten till som 16-åring efter att ha komponerat melodin fyra år tidigare. Och här finns ganska sent tillkomna saker som "Ateljékatten Pella" och "Se vinden". Både text och ton växlar mellan mjukt vemod och uppluppet schottis-humör, men framförandet är hela tiden oförändrat väl genomarbetat. —Den redan citerade recensenten må åberopas en sista gång: "En skiva att ta till hjärtat. Och känna lyckan att Broder Tor finns."

DEN VACKRASTE VISAN

är namnet på en nyutgiven LP (HEJ LP 003) med uteslutande Lille Bror Söderlundhs vismelodier och följaktligen med flera texter av Nils Ferlin. För sång och gitarr svarar musikerparet Bertil Engh och Christer Magnusson, musiklärare som redan är välkända från turnéer i Värmland och andra delar av landet och från radio och TV. De har tonsatt både Geijer, Fröding och Ferlin, men lika värmländske Lille Bror Söderlundhs melodier framför de oförändrade. Av Ferlin-visor innehåller skivan "Får jag lämna några blommor", "När skönheten kom till byn" och "En valsmelodi". Ferlinpristagaren Emil Hagström är representerad med "Midsommarvisa" och den i Klara-kretsarna ungefär samtidige Einar Molin med "Midsommarblomster". Här finns också Erik Blombergs "Visa". Titelvisan med Ture Nermans text avslutar skivan.

Bilagor medföljer

KALLELSE

Alla medlemmar hälsas välkomna till

utdelningen av årets pris

till LARS FORSSELL och GUNNAR TURESSON

torsdagen den 20 oktober 1983 kl 19.00

i Salén-husets aula, Norrlandsgatan 15, Stockholm

(OBS lokalen)

Pristagarna presenteras och presenterar sig och prisen överlämnas.
Vår värd för kvällen, Salén-Rederierna, subventionerar delvis en enkel måltid
(pytt i panna med ägg, smör, bröd, öl/vatten/ett glas rödvin
och kaffe med kaka) som kostar oss ca 50 kr
Begränsat deltagarantal.

Senaste anmälan den 14 oktober kl 16 på
tel 08-36 29 20, Karin Nordell.

Anmälan är bindande.

Litterär och musikalisk underhållning. Bok- och konstgåvor till traditionellt lotteri är mycket välkomna.

FERLIN-GRUPPEN

Ett drömspel om och kring Nils Ferlin i Filipstad i höst är ett onekligen ambitiöst inslag i de stora planer, som den nybildade Ferlin-gruppen i skaldens ungdomsstad välver. Texten skrivs av Rolf Mårth och i spelet som kallas "På Fabians tid", sitter poeten och filosoferar, väckt till liv ur den bokstavligen världsberömda skulptur, vars tillkomst till större delen är Nils-Ferlin-Sällskapets förtjänst. Gruppen har redan medverkat under den s k Filibjur-veckan i somras med ett visprogram, och ett sådant hoppas man att kunna återkomma med varje år. Inte minst viktigt har varit att Ferlin-gruppen som sig bör har framträtt under Oxhälja, marknaden som Nils Ferlin skrivit in i litteraturhistorien.

Poste Restante Medlemsblad för Nils Ferlin-Sällskapet Nr 2, 1983
Styrelsens funktionär: Curt Enström, Nybrogatan 14, 114 39 Stockholm. Tel 61 66 79
På dagtid tel 36 29 20 (efterfrågas: Karin Nordell) Sällskapets postgiro: 35 21 55—6
Redaktör för medlemsbladet: Gunnar Larson, Åsögatan 70, 116 24 Stockholm. Tel 08/68 60 06, 0764/364 89
Tryck: Rundqvists Boktryckeri i Göteborg ISSN 0345—9519